

Waarom is een lokaal bestuur zo goed geplaatst om een eigen zorgaanbod uit te bouwen?

Er zijn verschillende goede redenen waarom een lokaal bestuur zelf actief de actorrol in de zorg opneemt, en waarom het lokaal bestuur zelf actief een eigen zorgaanbod uitbouwt, ondanks de aanwezigheid van andere, eveneens kwalitatieve spelers op de markt.

We zetten ze even op een rijtje:

ZORG ALS VERANTWOORDELIJKHEID

Het garanderen van goede en betaalbare zorg is een plicht van elk lokaal bestuur. **Het lokaal bestuur is immers verkozen door de burgers van de gemeente.** Iedere burger heeft op een bepaald moment zorg nodig, ofwel voor zichzelf, voor zijn kinderen of voor zijn naaste familie. De burgers van de gemeente hebben dan ook bepaalde, soms zeer uiteenlopende verwachtingen over een voldoende divers, toegankelijk en betaalbaar zorgaanbod op maat. Hoe groter het aandeel van de bevolking dat zorg nodig heeft (bijvoorbeeld gezinnen met jonge kinderen, ouderen), hoe belangrijker deze verwachtingen worden. Het lokaal bestuur heeft daardoor een grote verantwoordelijkheid om tegemoet te komen aan die verwachtingen. Het lokaal bestuur moet het zorgaanbod in de gemeente garanderen, en de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid ervan, voor jong én oud, van kinderopvang over thuiszorg tot residentiële ouderenzorg. Het lokaal bestuur werkt niet voor 'klanten', maar wel voor en samen met haar burgers.

Via haar publieke zorgdiensten neemt het lokaal bestuur (een deel van) haar **maatschappelijke verantwoordelijkheid** op en speelt het in op maatschappelijke tendensen en problemen zoals vergrijzing, vergroening van stadsgebieden, kinderarmoede, eenzaamheid, enz. Uit cijfers blijkt dat het aantal mensen dat omwille van ouderdom, chronische ziekte, handicap of psychische problemen zorg en ondersteuning nodig zullen hebben, toeneemt en nog zal stijgen.

ZORG ALS LOKALE SPECIALIST

Met een eigen zorgaanbod heeft het lokaal bestuur een belangrijk detectie-instrument in handen. Als burgernabij bestuur komt het lokaal bestuur via haar publieke zorgdiensten in contact met de burgers en daardoor heeft het **een beter zicht op de noden en behoeften van de burgers van de gemeente.** Met deze kennis in handen kunnen publieke zorgdiensten een stapje verdergaan en samen met hun inwoners en andere zorgactoren zoeken naar wat een passend antwoord kan zijn op hun zorgvragen, zelfs buiten het bestaande zorgaanbod om. Lokale besturen ontwikkelen nieuwe initiatieven, kleuren buiten de lijntjes en zoeken naar innovatieve en lokale antwoorden op lokale vragen, vaak los van bestaande subsidies. Publieke zorg zet in op kwalitatief maatwerk, niet op massaproductie en standaardisering. Publieke zorg is dus lokaal verankerd, het publiek zorgaanbod is

dan ook in geen twee gemeenten hetzelfde. De band tussen de publieke zorgdiensten, de sociale dienst van het OCMW en de verschillende beleidsdomeinen van de gemeente maken een snelle opvolging van complexe problemen mogelijk.

ZORG ALS BEWAKER

Een lokaal bestuur dat een eigen zorgaanbod uitbouwt, heeft **meer grip op de kwaliteit, beschikbaarheid, continuïteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg.**

- **Kwaliteit:** Het lokaal bestuur heeft expertise in huis. Haar competente medewerkers bieden kwalitatieve, degelijke zorg aan de burgers in hun eigen omgeving.
- **Beschikbaarheid:** Door zelf actor te zijn garandeert het lokaal bestuur het aanbod van de noodzakelijke zorgdiensten voor alle burgers van de gemeente.
- **Continuïteit:** Door de teugels zelf in handen te houden waarborgt het lokaal bestuur de continuïteit van de dienstverlening. Want wat als een bepaalde vorm van zorg opeens zou verdwijnen omdat een aanbieder zijn dienstverlening stopzet of omdat een aanbieder wegtrekt uit de (deel)gemeente?
- **Toegankelijkheid:** Een eigen zorgaanbod werkt drempelverlagend. Bepaalde groepen van burgers, die moeilijker toegang vinden tot het private zorgaanbod, kunnen door de inspanning van het lokaal bestuur de zorg krijgen die ze nodig hebben.
- **Betaalbaarheid:** Het lokaal bestuur hanteert vaak lagere prijzen of werkt inkomens gerelateerd, waardoor het via haar eigen zorgdiensten bijdraagt aan een betaalbaar zorgaanbod. Het publieke zorgaanbod heeft oog voor burgers die minder financiële mogelijkheden hebben, of bij wie de kost van de dienstverlening hoger is dan gebruikelijk bijvoorbeeld omdat ze in afgelegen gebieden wonen, of omdat ze zeer complexe, diverse zorgvragen hebben (bijvoorbeeld gezinnen met multiproblematiek). Welzijn primeert boven winst.

ZORG ALS NEUTRALE SPELER

Het eigen zorgaanbod van het lokaal bestuur kenmerkt zich door haar pluralistisch karakter. Het aanbod van het lokaal bestuur is neutraal en niet gebonden aan een zuil. Iedere burger kan er terecht, los van zijn of haar levensbeschouwelijke voorkeuren.

ZORG ALS WELZIJSREGISSEUR

In haar zorgaanbod neemt het lokaal bestuur vaak ook een brede rol als **welzijnsregisseur** op. Het lokaal bestuur beperkt zich niet tot het louter verstrekken van zorg, maar laat het welzijnsaspect primeren in haar dienstverlening.

De zorgmedewerkers van het lokaal bestuur kijken met een brede “welzijnsbril” naar de cliënten. Een poetskracht doet bijvoorbeeld heel wat meer dan louter poetsen, maar heeft ook een belangrijke signaalfunctie op het vlak van eenzaamheid, dementie, enz.

Het lokaal bestuur is **de toegangspoort bij uitstek tot de sociale rechten en voorzieningen** van en voor haar burgers. Via haar eigen zorgdiensten komt het lokaal bestuur letterlijk binnen bij de burgers. De medewerkers kunnen nagaan op welke sociale rechten iemand nog recht heeft of bij welke dienstverlening de persoon nog baat heeft. Dit steeds vanuit een breed welzijnspectief.

Het lokaal bestuur is actief in heel wat meer beleidsdomeinen dan enkel zorg. Het lokaal bestuur benadert via haar publieke zorgaanbod **welzijn op een integrale manier** en maakt dwarsverbanden met beleidsdomeinen als ruimtelijke ordening, infrastructuur, mobiliteit, duurzame ontwikkeling, enz. Daardoor heeft publieke zorg aandacht voor de mens in al zijn aspecten.

ZORG ALS ZORGREGISSEUR

Het lokaal bestuur verwerft via haar actorrol de nodige kennis over wat reilt en zeilt in het zorglandschap. Deze kennis kan het lokaal bestuur gebruiken om een **doelgerichte en effectieve regie** te voeren.

Een lokaal bestuur dat een eigen zorgaanbod uitbouwt, neemt actief haar plaats in binnen het zorglandschap en beïnvloedt zo het lokale zorgaanbod, en ook de private zorgactoren in de gemeente. Het lokaal bestuur kan via haar zorgaanbod **marktregulerend** werken. Bijvoorbeeld in sectoren waar er geen vaste prijszetting is, kunnen de prijzen van de publieke initiatieven de prijzen van andere spelers in het veld beïnvloeden. Het lokaal bestuur beschermt zo mee de financiële toegankelijkheid van het (private) zorgaanbod.

Door zelf actief zorgdiensten aan te bieden, kent het lokaal bestuur het zorglandschap goed. Het lokaal bestuur weet waarmee de verenigingen en organisaties in de gemeente bezig zijn. Met deze kennis kan het lokaal bestuur **een brugfiguur zijn tussen lokale verenigingen en organisaties onderling** en kan ze inspelen op lokale problemen of opportuniteiten. Het lokaal bestuur kan lokale actoren stimuleren om samen te werken, maar ook projecten en initiatieven in de gemeenten opzetten of ondersteunen. Denk maar aan diverse co-creatie projecten en buurtzorginitiatieven waar publieke zorgdiensten een belangrijke rol spelen.

ZORG ALS ACTIVERING

Investeren in publieke zorg is investeren in **lokale tewerkstelling**. Zorg is een vorm van activering. Het lokaal bestuur investeert in tewerkstellingskansen voor haar burgers en zorgt ervoor dat die burgers in de eigen gemeente, in de eigen regio aan de slag kunnen. Via haar zorgdiensten creëert het lokaal bestuur kwalitatieve jobs, die ook openstaan voor groepen die moeilijker toegang vinden tot het reguliere arbeidscircuit (bijvoorbeeld via het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie).